

ett samhälle
som anser a
är gott nog.
kratiskt samha
mhälle som int
det är de
rätt

FORUM
FÖR
LEVANDE
HISTORIA

ÅRSREDOVISNING 2017

FORUM FÖR LEVANDE HISTORIA

INNEHÅLL

FÖRORD	3
<u>RESULTATREDOVISNING</u>	<u>4</u>
FORUM FÖR LEVANDE HISTORIA	4
UTSTÄLLNINGAR	8
DIGITALISERING	13
UTBILDNING	15
PROGRAMAKTIVITETER	18
KUNSKAPSUPPBYGGNAD	20
INTERNATIONELLT SAMARBETE	22
SAMLAT GREPP MOT RASISM OCH HATBROTT	23
KOMPETENSFÖRSÖRJNING	24
<u>FINANSIELLA RAPPORTER</u>	<u>25</u>
SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER	25
RESULTATRÄKNING	26
BALANSRÄKNING	27
ANSLAGSREDOVISNING	28
TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER	29

FÖRORD

Forum för levande historias arbete behövs i det svenska samhället. Vi har under året som gått bevittnat hur demokratiska krafter tar allt större plats i det offentliga samtalet och rummet. Samtidigt växer populismen i

Europa. Minnet av Förintelsen förvanskas och förvrängs. Antisemitism och rasism är på frammarsch. I denna miljö är det viktigt att vi tillsammans med andra aktörer försvarar och står upp för alla människors lika värde.

2017 var på många sätt ett händelserikt år för Forum för levande historia. Vi har ökat takten i vår utställningsproduktion och har öppnat två nya utställningar i våra lokaler. Vi har genomfört nästan 500 workshops för över 12 000 elever och vi har turnerat åtta utställningar runt om i landet. Vi har dessutom inlett en seminariereserie öppen för allmänheten i våra lokaler, utvecklat digitala skolmaterial, tagit större plats i det

offentliga samtalet, fortbildat lärare och andra offentligt anställda över hela landet och mycket mer.

Vi upplever en stor efterfrågan på vår verksamhet från olika håll i samhället: från skolvärlden, från museisektorn, bland olika yrkesgrupper och hos civilsamhället. Det finns en tydlig önskan att få stöd i arbetet med att främja en demokratisk samhällsutveckling. Vi ser det som positivt. För att möta denna önskan har vi därför tagit viktiga steg och strategiska beslut för att utöka våra målgrupper och därmed nå en större del av samhället.

Ingrid Lomfors

Överintendent

RESULTATREDOVISNING

FORUM FÖR LEVANDE HISTORIA

Forum för levande historia är en statlig myndighet under Kulturdepartementet. Regeringens instruktion ger uppdraget för myndigheten.

Om myndigheten

”Forum för levande historia har till uppgift att vara ett nationellt forum som ska främja arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter med utgångspunkt i Förintelsen. Myndigheten har särskilt till uppgift att informera om Förintelsen och kommunismens brott mot mänskligheten. Myndigheten ska sträva efter att stärka människors vilja att aktivt verka för alla människors lika värde.

Myndigheten ska bedriva utåtriktad verksamhet med inriktning på kunskap, kultur och utbildning. Verksamheten ska bedrivas i nära kontakt med pågående forskning, andra kultur- och utbildningsinstitutioner samt myndigheter, organisationer och föreningar vars verksamhet rör liknande frågor.

Myndigheten ska verka för ökad kunskap grundad på forskning och samverkan med andra, exempelvis universitet och högskolor, och förmedla kunskap inom sitt verksamhetsområde.” (Ur instruktionen)

Forum för levande historia bildades som statlig myndighet 2003, där grunden var en informationsinsats om Förintelsen. Vi har publika lokaler och kontor i Gamla stan i Stockholm. Eftersom vi har ett nationellt uppdrag bedriver vi dock verksamhet i hela Sverige i samverkan med lokala aktörer.

Vi informerar om Förintelsen och kommunistiska regimers brott mot mänskligheten

Vi behöver kunskap om historien för att kunna förstå och påverka händelser i vår samtid. Myndigheten har därför i uppdrag att informera om Förintelsen och kommunistiska regimers brott mot mänskligheten.

Det har gått mer än sjuttio år sedan andra världskriget tog slut och fasorna i koncentrationslägren blev kända för allmänheten. Sedan dess har mängder av forskning, vittnesmål, föremål, foton och arkivmaterial ökat vår kunskap om hur de olika stegen som ledde fram till folk mord och förödelse. Att fortsätta minnas, forska, informera och utbilda om de skeenden som ledde fram till Förintelsen är av största vikt för att förstå hur vi kan motverka liknande skeenden i framtiden.

Vårt uppdrag handlar också om att informera kommunistiska regimers brott mot mänskligheten, som de i Sovjetunionen, Kina och Kambodja. Denna terror riktades ofta mot den egna befolkningen, till och med mot de egna partimedlemmarna. Man kunde anklagas för att vara klassfiende, spion eller kontrarevolutionär. Straffen kunde vara deportation, tortyr eller avrättningar.

Vi förmedlar kunskap om dessa brott mot mänskligheten på många sätt, till exempel genom våra utställningar, skrifter, seminarier och workshoppar samt inte minst vår innehållsrika webbplats.

Vi främjar demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter

Myndigheten har även i uppdrag att främja arbete med demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter. Samtidigt som vi är förankrade i historien står vi också stadigt i samtiden. Grundvärderingar om demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter utmanas ständigt och måste återerövrats av varje ny generation.

Mot bakgrund av historien arbetar vi därför aktivt för att främja demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter. I detta ligger även att motverka rasism och förmedla värderingen om alla människors lika värde. Även dessa teman återkommer alltså i hela vår verksamhet, till exempel i utställningar, skrifter, seminarier, workshoppar och på webbplatsen.

Bredare målgrupp

Under en följd av år har den primära målgruppen varit lärare och elever i skolan. Under 2017 har vi dock breddat målgrupperna för verksamheten och fattat beslut om att även ha civilsamhället, offentliganställda samt en kultur- och samhällsintresserad allmänhet som primära målgrupper.

Dessa målgrupper har vi på olika sätt arbetat med tidigare, men beslutet ger en tydlig riktning och har lagt grunden för en samsyn för vilka vi finns till för. Under året har ett arbete påbörjats med att anpassa och prioritera verksamheten utifrån de nya målgrupperna.

Röst i det offentliga samtalet

Myndighetens ämnesområden fortsätter att vara relevanta och aktuella. Många delar av myndighetens verksamhet bidrar till att ge oss en röst i det offentliga samtalet. Det rör sig till exempel om våra utställningar, vår programverksamhet och vårt nationella uppdrag. Dessa delar redovisas under särskilda rubriker.

Vi deltar även i det dagsaktuella offentliga samtalet på olika sätt. Inte minst har överintendenten medverkat med tal, föreläsningar och debattinlägg i många olika sammanhang. Några exempel är medverkan i seminarium om antisemitism på Bokmässan i Göteborg, huvudtalare i samband med Göteborgs stads manifestation mot nazism och främlingsfientlighet, föreläsning i samband med högtidlighållandet av minnet av Novemberpogromen i Malmö, medverkan i Sveriges Radios Tankar för dagen samt intervjuer och artiklar i en mängd medier.

En annan viktig del av att ta plats i det offentliga samtalet är arbetet med mediefrågor. Vi söker aktivt mediegenomslag för vår verksamhet i syfte att lyfta för oss viktiga frågor, sprida kunskap och öka kännedomen om vårt arbete. Under året har myndighetens genomslag ökat jämfört med året innan.

Nedan redovisas det mediala genomslaget för myndigheten mätt som antalet digitala pressklipp, dvs artiklar där myndigheten nämns.

Genomslag i media	2015	2016	2017
Antal pressklipp	834	694	786

Förutom de pressklipp som redovisas ovan kan nämnas att Forum för levande historias uppdrag att dela ut pris till Per Angers minne genererade 185 redaktionella artiklar.

Ett annat mått på hur vi tar plats i det offentliga samtalet är vår räckvidd i sociala medier. Som exempel på denna räckvidd kan nämnas att redaktionella artiklar som skrivits om oss delats mer än 94 000 gånger på Facebook och vi har omnämnts i nära 4 000 tweets.

Vi får lättare stor medial uppmärksamhet i samband med ett antal återkommande aktiviteter, såsom Förintelsens minnesdag och Per Anger-priset. Vi har också aktivt deltagit i det offentliga samtalet vid ett antal händelser under året, exempelvis vid de antisemitiska attentaten under hösten. Vid sådana dagsaktuella händelser finns det ett stort intresse för att ta del av myndighetens expertis. De nyheter vi själva initierar får generellt bra genomslag, vilket visar att de perspektiv vi kan bidra med är intressanta för media.

Hög tillgänglighet

Forum för levande historias lokaler, verksamhet, material och information ska vara tillgängliga för alla. Tillgänglighet har en direkt koppling till vårt uppdrag att verka för alla människors lika värde.

Vi har redan hög tillgänglighet i våra lokaler och därför har fokus under året legat på att förbättra informationstillgängligheten. Vi har haft samråd med Nätverket Unga För Tillgänglighet med syftet att bli bättre på att ha ett funktionshinderperspektiv i verksamheten. Samarbetet utgick från Myndigheten för delaktighets vägledning och gav värdefull kunskap om att möta personer med olika funktionsvariationer utifrån deras behov. Det gäller bland annat i workshops, på webbplatsen och i arbetet med funktionsanalys inför nya stora utställningar.

Vid utformning av nya utställningar och annat material tar vi hänsyn till att de ska vara så tillgängliga som möjligt för alla.

För att öka informationstillgängligheten har vi erbjudit teckenspråkstolk vid seminarier, kurser, workshoppar och invigningar. De nya utställningar som finns på webben om Gulag och folk mord är framtagna som tillgängliga pdf-filer. Antologin Toleransens mekanismer har också tagits fram i en lättläst version. I syfte att bredda målgrupperna har vi tagit fram frågor och övningar som vänder sig till lärare och elever på SFI-utbildningar utifrån den lättlästa texten.

Vår webbplats håller en hög standard vad gäller tillgänglighet för besökare med olika funktionsvariationer. Den uppfyller klass AA (näst högsta klass) av WCAG 2.0, vilket är en internationell standard för tillgänglighet.

Unga utställningsbesökare. Foto: Linda Rehlin.

Barn och unga

Vår största målgrupp är elever i skolan. Vi vill inspirera dem att vilja lära sig mer, men också att reflektera över sitt eget ansvar och agerande. De allra flesta utställningar vi producerar och visar samt de workshoppar vi håller är framtagna med elever som främsta målgrupp. 58 % av besökarna i utställningarna i våra egna lokaler var barn och ungdomar.

Vi arbetar även med ungas delaktighet. När vi tar fram material för skolan samt utställningar som riktar sig till elever arbetar vi med referensgrupper för att det vi producerar ska landa så rätt som möjligt hos ungdomarna.

I de utställningar där vi erbjuder workshoppar för skolan möter vi elever direkt. Myndighetens pedagoger möter elever i vår publika lokal i Stockholm. Pedagoger vid de museer som tar emot våra utställningar på turné möter elever direkt på respektive museum. Detta gör att direkta möten med elever i våra utställningar sker på många platser runt om i landet.

Samverkan med andra aktörer

En mycket stor del av vår verksamhet genomförs i samarbete med andra aktörer. Det är ett effektivt sätt att öka spridningen av vår verksamhet och ett bra sätt att tillföra verksamheten olika typer av kompetens. Våra samarbetspartners är till exempel universitet och högskolor, andra myndigheter och kommuner samt det civila samhället.

För att nämna några exempel har vi samarbetet med universitet och högskolor kring forskning och utbildning. Vi har samarbetat med andra myndigheter och kommuner, inte minst om utbildningarna mot rasism och intolerans samt inom uppdraget för den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott.

Vi har även samverkat med civilsamhället på olika sätt. Representanter från civilsamhället har både varit deltagare i vår verksamhet och ingått i referensgrupper. Det gäller till exempel inom det nationella arbetet och inom samordningsuppdraget för den nationella planen mot rasism. Syftet med samarbetet är kunskapsförmedling och utbyte av erfarenheter.

Vilka vi har samverkat med i specifika fall framgår i anslutning till presentationen av de olika verksamheterna.

Vi verkar i hela landet

Vårt uppdrag är att nå en stor spridning i hela landet. Det kräver samverkan med en mängd lokala aktörer för att uppnå största möjliga effekt.

Vi arbetar på flera sätt för att nå ut så brett som möjligt i hela Sverige:

Vi turnerar aktivt runt våra utställningar på olika orter. Under 2017 har åtta olika utställningar visats på 59 platser

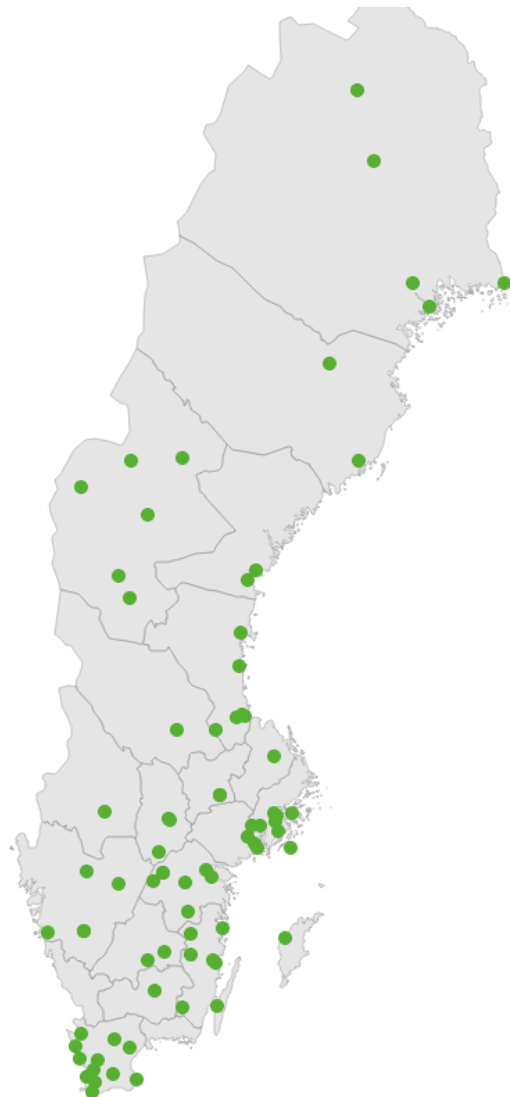
runt om i Sverige. Läs mer om dessa i avsnittet om utställningar.

Vi erbjuder ett omfattande faktamaterial, övningar, filmer, poddar och utbildningar via vår webbplats, dvs det är tillgängligt för alla oavsett var i landet man bor.

Vi erbjuder kurser och seminarier för såväl lärare som offentligt anställda på många orter.

Vi stödjer högtidlighållandet av Förintelsens minnesdag över hela Sverige.

Vi har de senaste åren utsett särskilda fokusregioner där vi satsar extra mycket. Under 2017 var Skåne en sådan fokusregion.

Kartan visar orter där myndigheten haft verksamhet under 2017.

Jämställdhet och mångfald

Forum för levande historia har under lång tid arbetat norm-medvetet. Vi har varit måna om att i vårt material, bildval, förmedling etc inte förstärka stereotyper eller begränsande normer. Jämställdhet och mångfald har inte analyserats och hanterats som separata frågor utan har varit en del av ett bredare arbete.

Under 2017 avsattes dock en halvdag för samtliga medarbetare om jämställdhetsintegrering, med föreläsning och gruppdiskussioner om hur vi kan gå vidare.

Agenda 2030

Vi bidrar till flera av målen inom Agenda 2030, men framför allt till mål 16 om fredliga och inkluderande samhällen. Detta mål ligger inom området social hållbarhet.

Mål 16 handlar bland annat om att minska våld, övergrepp och utnyttjande av människor samt att främja rättvisa för alla, ett inkluderande och representativt beslutsfattande och en icke-diskriminerande lagstiftning.

Hela myndighetens kärnverksamhet med bland annat främjande av demokrati, tolerans och mänskliga rättigheter bidrar till detta mål. Framför allt arbetar vi inom Sverige och bidrar därför till den svenska samhällsutvecklingen.

Vi har dock även internationell verksamhet som bidrar positivt till målet i andra länder.

Ett exempel är utdelandet av Per Anger-priset, som i år gick till Gégé Katana Bukuru för hennes kamp för kvinnors rättigheter i den våldsdrabbade Demokratiska republiken Kongo.

Ett annat exempel är myndighetens arbete inom *International Holocaust Remembrance Alliance*, IHRA. Organisationen bärande element är den s.k. Stockholmsdeklarationen där den åttonde och sista punkten handlar om mänsklighetens strävan efter alla människors rätt till rättvisa och ömsesidig förståelse.

Kvalitativa aspekter

Kvalitativa aspekter redovisas i anslutning till de verksamheter där vi har sådana data. Det kan t.ex. gälla antal deltagare eller antal besök, vilket kan ses som en indikator på efterfrågan av verksamheten. I andra fall redovisas resultatet av enkäter där målgruppen fått bedöma olika aspekter av verksamhetens kvalitet.

Kostnader och intäkter

Resultatredovisningen har i år en ny indelning av verksamheten i sju verksamhetsområden för att göra den mer överskådlig.

Nedan anges kostnader och intäkter utöver anslag 2017 enligt denna indelning. Då vi inte har haft denna indelning tidigare finns inga jämförelsesiffror för tidigare år.

Verksamhet (mnkr)	Intäkter	Kostnader
Utställningar	0,4	20,2
Digitalisering	-	3,0
Utbildning	1,4	18,9
Programaktiviteter	-	6,1
Kunskapsuppbyggnad	0,6	6,7
Internationellt samarbete	-	3,5
Samlat grepp mot rasism och hatbrott	2,4	2,4
Summa	4,8	60,9

Vissa av verksamhetens prestationer har funnits i flera år och kostnader har angivits i tidigare årsredovisningar. Där finns möjlighet till flerårsjämförelse och kostnader för dessa redovisas i tabellen nedan.

Väsentliga prestationer (mnkr)	2015	2016	2017
Turnerande utställningar	0,7	1,3	0,9
Lärofortbildning	1,0	1,0	2,0
Utbildning om rasism och intolerans	5,0	10,7	11,5
Förintelsens minnesdag	1,5	1,4	1,8
Per Anger-priset	1,2	1,4	1,7
IHRA	1,3	1,4	1,4
Om detta må ni berätta	0,6	0,7	0,7

Myndighetens totala lokalkostnader anges i tabellen nedan.

Lokalkostnader (tkr)	2017
Hyra	5 032
EI och uppvärmning	446
Reparationer och underhåll	47
Övriga driftkostnader	294
Summa	5 819

UTSTÄLLNINGAR

Forum för levande historia producerar och visar utställningar med utgångspunkt i våra ämnesområden och teman. Till de större tematiska utställningarna finns alltid ett tillhörande pedagogiskt koncept. Det ger en möjlighet för elever att på ett strukturerat sätt samtala om frågor som till exempel identitet, fördomar, normer, kritiskt tänkande, tolerans och människors lika värde.

Elever på workshop i utställningen Propaganda. Foto: Juliana Wiklund.

Vi har både större och mindre utställningar för att de ska kunna passa i olika sammanhang. De större utställningarna visas först i vår utställningslokal i Gamla stan i Stockholm och turnerar sedan runt i landet. För dessa har vi även tagit fram pedagogiska workshoppar för att möjliggöra attitydförändringar hos elever inom skolan. De mindre utställningarna är gjorda för att passa i små lokaler och är mer inriktade på information, utan workshoppar. Vi har även enkla miniatyrtställningar som man själv kan ladda ner på webbplatsen och skriva ut.

Under året har totalt åtta olika utställningar visats på hela 59 platser runt om i Sverige, utöver miniatyrtställningarna.

De har uppskattningsvis besökts av totalt ca 248 000 besökare. Utställningarna har varit:

- Propaganda – risk för påverkan
- Gulag – det farfar inte berättade
- Alla människor – om rättigheter och lika värde
- Anne Frank – "Om jag bara får vara mig själv"
- Vi är romer – möt människorna bakom myten
- Romer under Förintelsen
- Aktion T4 – om människosyn i Nazityskland
- Stämplad

Varje utställning presenteras närmare nedan. För de större utställningarna redovisas utställningsplats, utställningsperiod och antal besök. För de mindre utställningarna redovisas endast vilka orter de har visats på.

Våra publika lokaler i Gamla stan i Stockholm har under året haft öppet för allmänheten sex dagar i veckan, vardagar kl. 12-17 och lördagar kl. 12-16. Vi har haft öppet hela året med undantag för helgdagar och ombyggnadsperioder vid utställningsbyte.

Utställningsbesökare	2015	2016	2017
Totalt antal i våra egna lokaler	24 700	26 500	22 300
Varav barn och unga	14 900	15 300	12 900
Andel barn och unga	60%	58%	58%
Totalt antal andra orter (ca)*	49 000	379 000	226 000
Summa besökare (ca)*	74 000	405 000	248 000

* Viss osäkerhet i siffrorna då de kommer från många olika aktörer.

Våra utställningar når regelmässigt ca 20 000 – 25 000 besökare per år i våra egna lokaler. De når även många besökare vid turnéerna runt om i Sverige. Besöksantalet kan då variera stort beroende på var de visas.

Utöver de besök som anges i tabellen ovan har miniatyrtställningar funnits på många orter runt om i Sverige. För dem redovisas dock inga besöksiffror.

Elever på workshop. Foto: Juliana Wiklund.

Workshoppar för elever

Våra workshoppar bygger på interaktivitet och dialog och tas fram med hänsyn till olika lärtillfällen. Workshoppen utformas i dialog och genom delaktighet från målgruppen utefter de effektmål som varje projekt satt upp. Enkäter går ut till de lärare som bokar workshopparna med frågor om hur läraren upplevt innehållet i workshoppen, bl.a. gällande relevans och svårighetsnivå. Dessa enkäter bevakas av myndighetens pedagoger som kan justera workshoppen om det behövs.

En workshop på Forum för levande historia är två timmar lång.

I Stockholm har nära 500 workshoppar hållits under året av våra egna medarbetare. Totalt har över 12 000 elever deltagit i dem. Under 2017 har vi erbjudit följande workshoppar:

Alla människor. En workshop om mänskliga rättigheter och lika värde för elever i åk 4-6. 115 workshoppar för 2 900 elever.

Allas lika värde - en självklarhet? En workshop om mänskliga rättigheter och tolerans för nyanlända ungdomar på gymnasiets språkintruktionsprogram. 18 workshoppar för 500 elever.

Anne Frank. En workshop om identitet och rätten att få vara den man vill för elever i åk 7-9 och gymnasiet. 170 workshoppar för 4 300 elever.

Propaganda. En workshop om propagandans mekanismer och kritiskt tänkande för elever i åk 7-9 och gymnasiet. 188 workshoppar för 4 400 elever.

När våra utställningar turnerar i landet utbildar vi lokala pedagoger så att de själva kan hålla workshoppar med elever.

Workshoppar	2015	2016	2017
Totalt i våra egna lokaler			
Antal tillfällen	613	544	491
Antal elever	14 900	14 300	12 100

Antalet workshoppar i utställningen *Alla människor - om rättigheter och lika värde* i vår publika lokal har minskat till förmån för en ny workshop *Allas lika värde - en självklarhet?* som riktar sig specifikt till språkintruktionsklasser. Denna workshop började vi att erbjuda i september 2017 och det kan förklara varför vi ännu inte nått ut till ett så stort antal under verksamhetsåret.

I övrigt kan vi se att workshopparna i våra lokaler är mycket populära. De blir snabbt fullbokade och skolklasser som inte får någon workshopstid kommer ibland till utställningen på egen hand.

Utställningen *Propaganda* – risk för påverkan. Foto: Juliana Wiklund.

Propaganda – risk för påverkan

Idag översköls vi av information och många vill påverka hur vi tänker och betar oss. Det här skapar stora demokratiska möjligheter, men ställer också krav på oss människor och vår förmåga till kritiskt tänkande.

Utställningen visar hur "det goda samhället" lyftes fram i propaganda i Nazityskland och Sovjetunionen under 1930- och 40-talen. Utställningen handlar också om dagens mediasamhälle, vad som styr medieflödet och hur mottagliga människor är för påverkan.

Tanken är att den som förstår propagandans mekanismer också kan tänka kritiskt och se igenom manipulerande budskap.

Utställningen är producerad 2017 av Forum för levande historia.

Utställningsplatser 2017:

Forum för levande historia i Stockholm, 16 juni 2017 – 26 maj 2018. 13 800 besök under 2017.

Utställningen Gulag – det farfar inte berättade.
Foto: Bodil Sundén.

Gulag – det farfar inte berättade

Helmut Weiss var tysk jude, övertygad kommunist och medlem i det tyska kommunistiska partiet. När nazismen växte i Tyskland på 1930-talet flydde han till Sovjetunionen, ett land han var övertygad om skulle ta emot honom med öppna armar. Väl framme blev han dock misstänkt som tysk spion och anklagad för kontrarevolutionär verksamhet. I november 1937 arresterades Helmut och dömdes till straffarbete i Gulag trots avsaknad av bevis. Det dröjde 20 år innan han åter var en fri man.

Utställningen är en historisk berättelse och ett personligt porträtt som ger en bild av livet i Gulaglägren i Sovjetunionen.

Utställningen är ny 2017. Den är producerad av HL-senteret i Oslo och är vidareutvecklad och anpassad av Forum för levande historia.

Utställningsplatser 2017:

Forum för levande historia i Stockholm, 8 nov 2017 – 14 april 2018.

Workshop i Alla människor – om rättigheter och lika värde.
Foto: Juliana Wiklund.

Alla människor – om rättigheter och lika värde

Utställningen handlar om mänskliga rättigheter med betoning på alla människors lika värde. Den är framtagen speciellt för en ung publik, ca 10-12 år.

Under besöket får eleverna skapa egna utställningar och diskutera vad de själva kan göra för att verka för allas lika värde. En dramatiserad berättelse ger ett historiskt perspektiv på mänskliga rättigheter och fungerar som utgångspunkt för samtal. I workshoppen arbetar vi med de mänskliga rättigheterna och framför allt undersöker vi vad alla människors lika värde innebär.

Utställningsplatser 2017:

Forum för levande historia i Stockholm, 16 feb 2015 – pågående. 2 700 besök under 2017.

Bodens försvarsmuseum, 1 sep 2016 – 29 jan 2017.

Landskrona museum, 12 feb – 21 maj 2017. 11 000 besök.

Örebro läns museum, 30 sep 2017 – 14 jan 2018. 7 000 besök.

Anne Frank.

Anne Frank – "Om jag bara får vara mig själv

Anne Franks dagbok och livsöde är välkänt. Hon växte upp i en tysk-judisk familj som flyttade till Holland för att undkomma nazisterna. Efter Tysklands ockupation tvingades de gå under jorden och höll sig gömda från 1942 till 1944, då de upptäcktes och fördes bort. Anne dog i koncentrationslägret Bergen-Belsen 15 år gammal.

Utställningen består av två delar. I den första delen får besökaren genom berättelsen om Anne Frank följa hur en enskild person drabbades av fördomar och en rasistisk människosyn under Förintelsen. I utställningens andra del möter besökaren ungdomar som i filmer berättar om sig själva, sin identitet och hur de bemöter fördomar idag.

Utställningen är producerad av Anne Frank House i Amsterdam och är vidareutvecklad och anpassad av Forum för levande historia.

Utställningsplatser 2017:

Forum för levande historia i Stockholm, 18 feb 2016 – 4 maj 2017. 8 500 besök under 2017.
Fredens hus i Uppsala, 6 juni 2017 – 25 feb 2018.
10 000 besök under 2017.

En mindre version av utställningen har visats i Haparanda, Norsjö, Gävle, Solna, Stockholm, Lidköping och Sävsjö. Totalt ca 6 000 besök. Den turnerar runt i Sverige genom vår samarbetspartner Folkets Hus och Parker.

Vi är romer – möt människorna bakom myten

Romer är idag och har också historiskt varit utsatta för diskriminering, förföljelse och hot.

Utställningen berättar om romers vardag och historia. Om 500 år av utanförskap, tältliv, aktivism, glädje, traditioner, musik, och framtidshopp. Den bygger på intervjuer, foton och filmer gjorda med eller av romer. Den beskriver också vandrigen från Indien till Europa, språk och kulturarv.

Utställningen är producerad av Göteborgs stadsmuseum och utvecklad i samarbete med Forum för levande historia.

Utställningsplatser 2017:

Malmö Museer, 2 okt 2016 – 3 sep 2017. 150 000 besök.
Västerbottens museum i Umeå, 17 sep 2017 – 15 april 2018. 31 000 besök.

Romer under Förintelsen

En stor del av Europas romer mördades under Förintelsen. De föll offer för rasistisk förföljelse av tyska nazister och deras fascistiska allierade.

Utställningen handlar om detta folkmord som till stora delar fortfarande är okänt.

Utställningsplatser 2017:

Kiruna, Gävle, Örebro, Askersund, Stockholm, Västervik och Motala. Totalt ca 8 000 besök. Utställningen turnerar runt i Sverige genom vår samarbetspartner Folkets Hus och Parker.

Aktion T4 – om människosyn i Nazityskland

Under 1920-talet började vissa vetenskapsmän i Tyskland propagera för rätten att döda människor som påstods utgöra en belastning för samhället. De menade att människor med fysisk eller psykisk funktionsnedsättning levde "livsovärldiga liv" och utgjorde en tung börda för de "friska" individerna, för staten och för samhället. Dessa idéer fångades snabbt upp av nazisterna.

I oktober 1939 inleddes den så kallade barnaktionen (*Kinderaktion*), "dödshjälp" för barn. Barn som nazisterna bedömde som "icke livsdugliga" mördades i hemlighet på psykiatriska kliniker och institutioner. Aktionen utvidgades sedan även till bland annat psykiskt sjuka och vuxna med funktionsnedsättning. Under åren 1939–1945 mördades mellan 120 000 och 200 000 människor med olika funktionsnedsättningar i Tyskland.

Utställningen handlar om människosyn i Nazityskland under perioden 1933–1945.

Utställningsplatser 2017:

Haparanda, Gävle och Söråker. Totalt ca 2 000 besök. Utställningen turnerar runt i Sverige genom vår samarbetspartner Folkets Hus och Parker. Föreningen JAG ställde också ut utställningen i Visby under Almedalsveckan som en reaktion på Nordiska motståndsrörelsens närvaro.

Från den interaktiva utställningen Stämplad.
Foto: Henrik Gahnström.

Stämplad

Vi bär alla på föreställningar om hur olika människor är utifrån hur de ser ut. Våra föreställningar grundar sig på de erfarenheter vi har. Sortering och kategorisering är ett nödvändigt sätt att hantera intrycken från vår omvärld, men ibland bygger de på rena fördomar.

Utställningen vill få besökaren att reflektera över hur vi skapar ett "vi" och "dom" och vad det kan leda till. Den primära målgruppen är unga vuxna i åldern 18-25 år, en ålder då man ofta funderar över identitet, grupptillhörighet och självkänsla. Utställningen är framtagen speciellt för att turnera i stor skala och för att kunna fungera i olika miljöer. Utställningen är producerad av Forum för levande historia.

Utställningsplatser 2017:

Stämplat finns i fyra upplagor och har visats på totalt 33 platser under året. För att nå målgruppen har utställningen inte bara visats på museer, utan även i till exempel köpcentrum och resecentrum.

Miniutställningar

På Forum för levande historias webbplats finns åtta miniutställningar. Det är mindre utställningar som enkelt kan laddas ned och skrivas ut i A2- eller A3-format för att användas i olika sammanhang, till exempel i skolor och på bibliotek. Vissa av dem är enklare varianter av våra större utställningar.

Följande miniutställningar har funnits tillgängliga att ladda ned under året:

70 år sedan befrielsen. Lyfter överlevandes berättelser och vittnesmål från tiden före, under och efter Förintelsen.

Aktion T4 - om människosyn i Nazityskland. Handlar om människosynen i Nazityskland under perioden 1933–1945.

Aldrig mer! Om folkmord. Belyser FN:s folkmordskonvention och ger exempel på mörka skeenden i historien och vår samtid där den har tillämpats.

Anne Frank – "Om jag bara får vara mig själv". Beskriver Anne Franks liv och diskuterar även identitet och fördomar idag.

Från demokrati till diktatur – steg för steg. Om nazisternas maktövertagande i Tyskland på 1930-talet. Utställningen visar varför demokratin ständigt måste förklaras och försvaras.

Gulag – det farfar inte berättade. En historisk berättelse och ett personligt porträtt som ger en bild av livet i Gulag.

Raoul Wallenberg: För mig finns inget annat val. Berättelsen om den unge affärsmannen och diplomaten som under andra världskrigets slutfas räddade tiotusentals ungerska judar undan de nazistiska förintelslägren.

Romer under förintelsen. Romer är idag och har genom historien varit utsatta för diskriminering, förföljelse och hot. Under Förintelsen på 1940-talet mördades flera hundra tusen romer på grund av sitt ursprung.

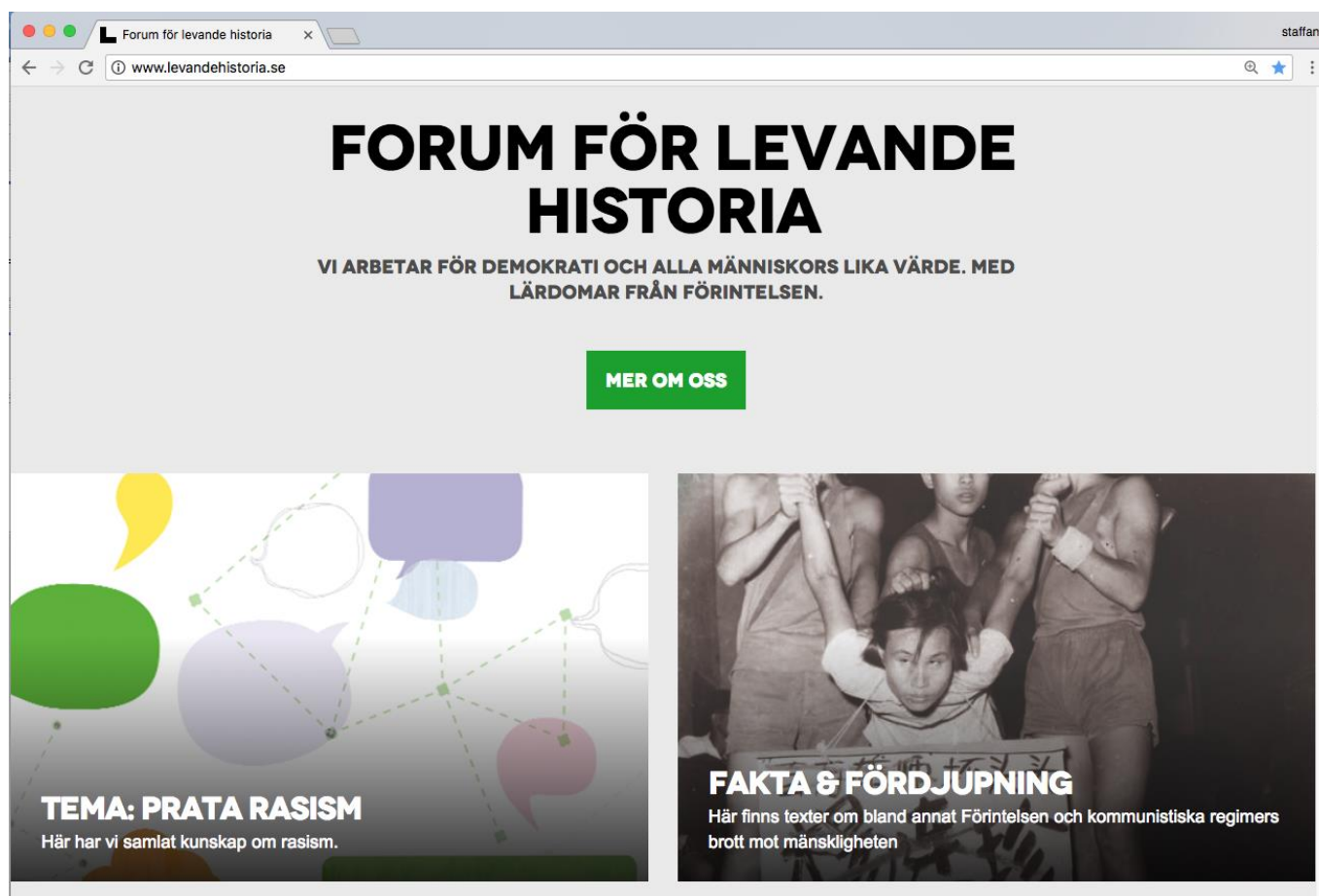
Summering och reflektion

Utställningar är ett beprövat och tacksamt medium för kunskapsförmedling, i synnerhet om de kopplas till pedagogiska workshoppar. I takt med att vi nu breddar myndighetens målgrupper, utökar programverksamheten och ökar antalet utställningsproduktioner förändras också förutsättningarna för visningsverksamhet och lokalanvändning. Lokalen i Gamla stan, som har en begränsad yta, ställer krav på flexibilitet och rörlighet för att möta de nya strategiska målen.

Efterfrågan på våra utställningar ser ut att öka hos museer runt om i landet. Det är positivt. Men för att möta dessa förväntningar behöver vi utveckla modellerna för logistik och samverkan med externa aktörer, i syfte att få önskad utdelning tillbaka av den turnerande delen av utställningsverksamheten.

DIGITALISERING

Digitaliseringen erbjuder en möjlighet för oss att nå ut bredare med vår verksamhet, med en större geografisk spridning. Denna möjlighet utnyttjar vi genom en tydlig prioritering av digitala produkter och digital kommunikation. I princip allt vi producerar tillgängliggörs digitalt, eller med en digital variant.

På webbplatsen *levandehistoria.se* finns allt vårt digitala material.

Webbplatsen *levandehistoria.se*

Webbplatsen *levandehistoria.se* är vår viktigaste kommunikationskanal. Allt digitalt material är tillgängligt där utan kostnad.

Webbplatsen	2015	2016	2017
Antal sidvisningar (miljoner)	2,37 M	2,38 M	2,45 M
Antal besökare	487 000	532 000	540 000
Sessionslängd (minuter i snitt)	3.38	3.20	3.31

Här ges exempel på det digitala material som finns tillgängligt via webbplatsen.

Fördjupningsmaterial

På webbplatsen finns fördjupningsmaterial samlat tematiskt. Det finns ingångar för till exempel *Demokrati*, *Förintelsen*, *Kommunistiska regimers brott mot mänskligheten* samt *Rasism*, *tolerans* och *intolerans*.

Utställningar för nedladdning

På webbplatsen finns åtta minitställningar som kan laddas ned, skrivas ut och sättas upp av den som så önskar, till exempel skolor, föreningar och bibliotek.

Undervisningsmaterial för skolan

Under året har vi tagit fram ett nytt digitalt undervisningsmaterial för skolan om källkritik, historiebruk och rasism. Målgruppen är högstadiet och gymnasiet. Syftet är att eleverna ska utveckla sitt kritiska tänkande genom övningar i källkritik och historiebruk, där de arbetar med fem svenska historiska händelser. Undervisningsmaterialet finns fritt tillgängligt på vår webbplats.

Distanskurser

Vi har anordnat distanskurser för lärare om historiebruk och nationalism. Kurserna bedrevs helt webbaserat.

Filmer

I vårt filmrum på webbplatsen finns en mängd filmer, både för fördjupning och inspiration. Under året har vi producerat sex nya filmer om rasism samt en dokumentärfilm om Öst-tyskland.

Sociala medier

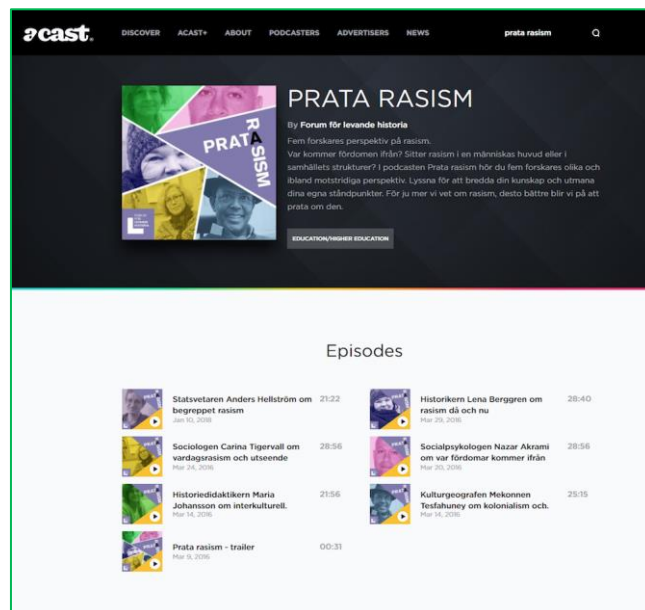
Sociala medier är viktiga kanaler för att skapa intresse för våra frågor och för vårt innehåll på vår webbplats, men också som en direkt kommunikationskanal med användarna. Vi når många människor som är engagerade i våra frågor genom dessa kanaler och har en hög grad av interaktivitet. Våra sociala kanaler växer i vikt som kanal för att marknadsföra hela vår verksamhet.

Vi finns på Facebook, Twitter och Instagram, där Facebook är den viktigaste sociala kanalen.

Sociala medier	2015	2016	2017
Antal följare Facebook	6 644	9 681	11 138
Antal följare Twitter	2 351	2 797	3 059
Antal följare Instagram	380	1 095	1 536
Räckvidd Twitter* (tusen)	483	400	429
Räckvidd Facebook** (miljoner)	i.u	2,37	1,93

* Antal gånger personer sett våra tweets.

** Antal personer som har sett något inlägg från oss.

Podden *Prata rasism*.

Poddar

Var kommer fördomar ifrån? Sitter rasism i en människas huvud eller i samhällets strukturer? I vår podd *Prata rasism* hörs fem forskares olika och ibland motstridiga perspektiv. Våra fem poddar om rasism har under året haft över 27 000 lyssningar.

Böcker för nedladdning

Samtliga publikationer utgivna av Forum för levande historia finns digitalt nedladdningsbara på webbplatsen utan kostnad. Den mest kända av våra böcker, *... om detta må ni berättas...*, finns till exempel digitalt tillgänglig i tre versioner: som vanlig pdf, som pdf med länkar till filmklipp och som e-bok med inbäddade filmklipp och andra extrafunktioner.

Summering och reflektion

Myndigheten är synlig och närvarande på sociala medier. Samtidigt lanserar vi nya digitala kvalitativa verktyg. Den genomsnittliga sessionstiden på webben är fortsatt hög.

Våra nya digitala satsningar som exempelvis poddar, filmer och utbildningar för lärare har fallit ut mycket väl. Det senare ger goda förutsättningar för digitala utbildningar också för andra målgrupper.

UTBILDNING

Vår största målgrupp är skolan, där vi framför allt inriktar oss på att nå lärare och elever i åk 4-9 och gymnasiet. Vi hoppas kunna hjälpa till att inspirera elever till att vilja lära sig mer, men också till reflektion över eget ansvar och agerande. Vår ambition är också att skapa verktyg som hjälper lärare i deras arbete kring demokrati och mänskliga rättigheter.

En av våra utbildningar om rasism och intolerans (särskilt regeringsuppdrag). Foto: Juliana Wiklund

Ett effektivt sätt att nå ut till många ungdomar är att fortbilda lärare och andra pedagoger. De kan i sin tur förmedla kunskap och värden till sina elever. Därför har vi arrangerat eller medverkat i ett stort antal fortbildningstillfällen för lärare under året. Målgruppen är i första hand lärare i grundskolans senare årskurser och på gymnasiet som undervisar i historia, samhällskunskap, religion eller svenska.

Fortbildningen för lärare tar sin utgångspunkt i läroplanen och andra styrdokument för skolan. Fokus ligger på villkoren för och hoten mot demokrati, mänskliga rättigheter och tolerans i dagens samhälle. Vi belyser detta i perspektivet av historiska händelser som Förintelsen, folkmord och

andra brott mot mänskligheten under kommunistiska regimer.

Vi vänder oss också till andra grupper än skolan med vår verksamhet. Till exempel har vi under året haft utbildningar om rasism för offentligt anställda inom ramen för ett särskilt regeringsuppdrag.

Lärarseminarier med utgångspunkt i läroplanen

Våra lärarseminarier syftar till att utveckla lärarnas kompetens att undervisa om värde- och kunskapsfrågor. De ska öka lärarnas förmåga att arbeta med frågor om demokrati, tolerans och värdegrund i klassrummet.

De flesta utbildningstillfällena har varit endags- eller halvdagsseminarier med föreläsningar och workshoppar. De har oftast anordnats i samarbete med andra myndigheter, intresseorganisationer, kommuner eller museer. Exempel på teman har varit historiebruk och nationalism, romernas historia och dagens situation, mänskliga rättigheter, rasism och rasismens historia samt Förintelsens historia. Nästan 1000 personer har deltagit i de 25 lärarseminarier som vi har arrangerat runt om i Sverige under 2017.

Distanskurser om historiebruk och nationalism

Vi har anordnat två distanskurser för lärare om historiebruk och nationalism. Kurserna bedrevs på webben och omfattningen motsvarade ca 2-3 dagars arbetsinsats. Fokus låg på hur man kan skapa lärandesituationer med hjälp av begreppen historiebruk och nationalism. Målet var att man efter kursen ska ha fått nya verktyg för att kunna ta svåra samtal i klassrummet där olika historieskrivningar står emot varandra.

Distanskurserna hade sammanlagt 57 deltagare från hela landet. En fördel med distanskurser är att alla kan delta på lika villkor oavsett var i landet man bor.

Universitetskurs om historiska minnesplatser i undervisningen

Vi har startat en poänggivande universitetskurs, *Historiografi, exkursionspedagogik och Förintelsens minnesplatser (7,5 hp)*, i samarbete med Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet. Kursen syftar till att ge lärare redskap att öka elevernas medvetenhet och förståelse av bland annat rasism och antisemitism. Den ger kunskap om hur historiska minnesplatser kan användas i undervisningen och verktyg för att arbeta med studieresor som pedagogisk form.

	2015	2016	2017
Lärarseminarier			
antal tillfällen	21	18	25
antal deltagare	550	700	1 000
Distanskurser			
antal kurser	-	1	2
antal deltagare	-	37	57
Universitetskurser			
antal kurser	-	-	1
antal deltagare	-	-	22
Studieresor			
antal studieresor	1	-	2
antal deltagare	22	-	55

Studieresa med riksdagsledamöter till Förintelsens minnesplatser, här i Auschwitz.

Studieresor till Förintelsens minnesplatser

Att ta del av historiska minnesplatser på plats ger en fördjupad förståelse och kunskap. Under året har vi därför arrangerat två kvalificerade studieresor till Förintelsens minnesplatser i Polen. Den ena riktade sig främst till riksdagsledamöter och hade ca 30 deltagare. Den andra riktade sig till lärare och hade 25 deltagare. Den ordnades i samarbete med Svenska kommittén mot antisemitism (SKMA).

Utbildning om rasism och intolerans (särskilt regeringsuppdrag)

Forum för levande historia har fått särskilda regeringsuppdrag att genomföra utbildningsinsatser om olika former av rasism och intolerans i historien och idag. Regeringsuppdragen inleddes 2015 och de har sedan förlängts successivt, nu senast fram till 2019. Satsningen ska bidra till att skapa ett jämlikt samhälle präglad av respekt för alla människors lika värde och rättigheter och till att främja demokratin.

Vi redogör nedan översiktligt för regeringsuppdraget som även återrapporteras i särskild ordning.

Utbildningar för skolans anställda

I regeringsuppdragen ingår att genomföra en utbildningsinsats mot grundskolan och gymnasieskolan.

Under 2017 har vi därför i samarbete med Skolverket erbjudit kursen *Motverka rasism och främlingsfientlighet i förskolan och skolan* för skolpersonal. Kurserna har tagits fram i samverkan med de elva lärosäten över hela Sverige som sedan också har givit kurserna.

Kurserna har varit ett stöd i förskolans och skolans arbete med att motverka och bemöta rasism och främlingsfientlighet. De har utgått från skolans demokratifrämjande uppdrag. Kurserna har genomförts både vår och höst, och totalt har nära 900 personer antagits till kurserna under året.

En uppföljning av årets kurser visar att de bedömdes ha god kvalitet, även om bedömningen varierade mellan olika lärosäten. Lärosätena har själva utformat kurserna utifrån en given ram, och de har därför skiljt sig något åt. I genomsnitt ansåg 85 % av deltagarna att innehållet var relevant sett till verksamhetens behov och 75 % ansåg att de hade fått praktiska tips för att motverka rasism.

Konferenser för skolans anställda

Vi har tillsammans med Skolverket och olika antirasistiska organisationer genomfört fem regionala konferenser för personal i förskola och skola. Konferenserna har varvat teori och praktik i gemensamma föreläsningar och valbara seminarier. Konferenserna har haft totalt 1 300 deltagare på fem orter: Hässleholm, Skövde, Stockholm, Borlänge och Umeå. Drygt 70 % av deltagarna var kvinnor och knappt 30 % var män.

Konferenserna var mycket uppskattade och 88 % av deltagarna instämde i påståendet "Lärdomarna från konferensen är tillämpbara i min professionella yrkesroll". Det finns ingen skillnad i nöjdhet mellan män och kvinnor.

Digitalt undervisningsmaterial

För att utveckla elevers färdigheter i självständigt kritiskt tänkande och öka deras kunskap om rasism och intolerans har vi även utvecklat ett digitalt klassrumsmaterial för högstadiet och gymnasiet. Materialet innefattar övningar i källkritik och historiebruk. Där får eleverna arbeta med händelser i Sveriges historia som kan kopplas till afrofobi, antisemitism, antiziganism, islamofobi och rasism mot samer.

Materialet lanserades under 2017 och är fritt tillgängligt på vår webbplats. Det lanserades i oktober och har under oktober–december haft mer än 15 000 besökare på de sidor som riktar sig till elever.

Utbildningar för offentligt anställda

2016 utvidgades regeringsuppdraget till att utöver skolan även omfatta utbildning av andra offentligt anställda yrkesgrupper.

Vi tog med hjälp av fokusgrupper fram ett utbildningskoncept med fokus på målgruppernas behov. Vi har under året genomfört 35 utbildningstillfällen och nått ca 1900 anställda i stat och kommun. Drygt 60 % av deltagarna var kvinnor och knappt 40 % var män. Polisen har varit en prioriterad myndighet, och där har vi utbildat ca 200 anställda.

Uppföljningen visar att 79 % var nöjda eller mycket nöjda med utbildningen som helhet. Det finns ingen skillnad i nöjdhet mellan män och kvinnor. Dock efterfrågas mer handfasta verktyg för att arbeta mot rasism i den egna yrkesrollen.

Filmer om vardagsrasism

Under 2017 har vi producerat sex korta filmer som väcker frågor om rasism. De visar hur fördomar kan påverka oss i olika situationer, hur stereotypa föreställningar uttrycks i vardagen och vilka konsekvenser det får. Till filmerna finns också samtalsövningar för vidare diskussion.

Syftet med filmerna är att fördjupa förståelsen av att det finns olika former av rasism och öka förmågan att förstå vad det kan leda till på ett individuellt plan. Filmerna finns tillgängliga på vår webbplats.

Regeringsuppdraget om rasism och intolerans	2015	2016	2017
Utbildningar för skolans personal			
antal kurser	-	9	18
antal deltagare	-	433	892
Konferenser för skolans personal			
antal konferenser	5	-	5
antal deltagare	952	-	1 300
Utbildningar för offentligt anställda			
antal kurstillfällen	-	-	35
antal deltagare	-	-	1 900

Summering och reflektion

Myndighetens utbildningsverksamhet har förstärkts och ökat i omfång, vilket främst beror på nya regeringsuppdrag. Vi har nått ut till nya och fler målgrupper. Det har medfört en ökad synlighet för Forum för levande historia och därmed ökat förväntningar på myndigheten och dess kontinuitet i utbildningsfrågor.

Samtidigt har myndighetens primära målgrupp, lärare, nåtts av fler utbildningstillfällen vilket fallit väl ut. Vi har också initierat och inlett samarbete med Göteborgs universitet i ett helt nytt ämnesfält: resepedagogik till Förintelsens minnesplatser. På så sätt är vi med och utvecklar ett nytt universitetsämne.

PROGRAMAKTIVITETER

Årets Per Anger-pristagare Gégé Katana Bukuru i samtal med kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke.
Foto: Markus Strömqvist.

Per Anger-priset

Per Anger-priset är svenska regeringens internationella pris för humanitära och demokratifrämjande insatser. Det instiftades 2004 och delas ut årligen av Forum för levande historia.

Priset har fått sitt namn efter Per Anger som var diplomat i Budapest under andra världskriget. Han tog initiativ till det svenska arbetet med att rädda ungerska judar undan nazisternas förföljelse och avrättning.

Priset ges till en person eller en organisation som genom sina handlingar verkat för mänskliga rättigheter och för stärkt demokrati och medmänsklighet i den humanistiska anda som kännetecknade Per Anger. Prissumman är 150 000 kronor. Forum för levande historia har i uppdrag av regeringen att ansvara för juryarbetet, arrangera

prisutdelningen och även i övrigt organisera allt arbete som rör priset.

2017 års Per Anger-pris tilldelades den kongolesiska människorättsförsvararen Gégé Katana Bukuru för hennes ihärdiga kamp för kvinnors rättigheter i den våldsdrabbade Demokratiska republiken Kongo. Bukuru tog emot priset den 19 oktober vid en ceremoni på Södra Latin i Stockholm med över 800 besökare. Prisutdelare var kultur- och demokratiminister Alice Bah Kuhnke.

Vi samarbetade även med svenska ambassaden i Demokratiska republiken Kongo som uppmärksammade pristagaren på plats.

Årets pris genererade stor uppmärksamhet i media med hela 185 redaktionella artiklar.

På myndighetens webbplats finns, förutom allmän information om priset och pristagaren, även ett skolmaterial kallat *Människorättskämpar*. Det är baserat på filmade intervjuer med tidigare pristagare och ger stöd till lärare som vill arbeta med frågor kring mänskliga rättigheter och civilkurage.

Förintelsens minnesdag

Den 27 januari samlas människor över hela världen i en årlig manifestation. Det är den internationella minnesdagen för Förintelsens offer – samma datum som förintelselägret Auschwitz-Birkenau befriades 1945. Sedan 2001 har det varit en nationell minnesdag och 2005 deklarerade FN denna dag som internationell minnesdag.

Varje år uppmärksammar Forum för levande historia minnesdagen. Det är en dag då vi hedrar minnet av alla som mördades under Förintelsen och av dem som kämpade mot nazismen. En dag för alla som vill uttrycka sitt stöd för alla människors lika värde.

I Stockholm arrangerade vi en minnesceremoni på Raoul Wallenbergs torg, med bland annat ljusständning och tal av överlevande från Förintelsen. Ca 300 personer deltog i ceremonin.

Vi arbetar även med att sprida kunskapen om minnesdagen i hela Sverige. I samband med Förintelsens minnesdag arrangerar lokala aktörer manifestationer, seminarier och andra aktiviteter på många orter. Många av dem rapporteras in till Forum för levande historias minnesdagskalendariet som fungerar som en gemensam nod för dessa aktiviteter. 2017 rapporterades över 200 aktiviteter in på mer än 100 orter, vilket är fler än tidigare år. Medarbetare från Forum för levande historia medverkade i program på åtta orter.

Förintelsens minnesdag	2015	2016	2017
Antal inrap. programpunkter	120	160	215
Antal inrapporterade orter	50	83	102

Varje år tar vi fram en ny nedladdningsbar minutställning inför Förintelsens minnesdag som kan användas av arrangörer runt om i Sverige. 2017 års minutställning var *Anne Frank – "Om jag bara får vara mig själv"*.

Programkvällar

Under året har vi återlanserat öppna programkvällar för allmänheten. Vi har bjudit in till sju öppna programkvällar med inbjudna föreläsare:

- Jag flydde från Östtyskland
- Samtal om snubbelstenar: Vad är det vi inte vill minnas?
- Förintelsen i det tyskockuperade Norge
- Vilka är dagens propagandister?
- Mediernas roll idag och i framtiden

- Konspirationsteorier
- Faktaresistens och fake news

Programmen har haft anknytning till kommunistiska regimer, Förintelsen/antisemitism eller propaganda. Programkvällen om Östtyskland anordnades i samarbete med Goethe Institut och tyska ambassaden. Kvällarna om propaganda anordnades i samarbete med Stockholms länsmuseum. Intresset har varit stort och sammanlagt hade de sju programkvällarna 671 deltagare.

För att fler ska ha möjlighet att ta del av dem har vi under året även börjat live-streama programkvällarna samt därefter göra dem tillgängliga på vår webbplats.

Raoul Wallenberg-priset

Raoul Wallenberg-priset instiftades 2013. Det delas ut årligen av stiftelsen Raoul Wallenberg Academy, som är en självständig och från myndigheten helt frikopplad organisation.

Forum för levande historia medverkar dock i arbetet genom att delta i juryn som väljer ut pristagaren. Myndigheten har även regeringens uppdrag att utbetala ett statligt bidrag till Raoul Wallenberg Academy för priset. Bidraget var på 200 000 kronor, där 100 000 kronor har använts till prissumman och 100 000 kronor har använts till kringkostnader som lokalhyra, programkostnader och projektledare.

Priset ges till en person som i Sverige arbetar i Raoul Wallenbergs anda, främst genom kunskapshöjande insatser för barn och ungdomar om främlingsfientlighet, intolerans och alla människors lika värde. Prissumman är 100 000 kronor.

2017 års Raoul Wallenbergpris tilldelades Mariet Ghadimi, verksamhetschef på TRIS, Tjejs rätt i samhället, för hennes stora engagemang och förmåga att få med sig andra mot hedersrelaterat våld och förtryck av unga kvinnor och män.

Summering och reflektion

Myndigheten har under året prövat att på nytt introducera programkvällar i både egna och andras lokaler, vilket har fallit väl ut. Flertalet programkvällar har haft anknytning till utställningsprojekt och har kunnat aviseras långt innan. Intresset har varit mycket stort. Även programpunkter med aktuella teman som arrangerats med kort varsel har dragit stor publik.

Vi ser att intresset för Förintelsen har ökat de senaste åren. Antalet aktiviteter och platser i landet som högtidlighåller Förintelsens minnesdag har i det närmaste fördubblats. Detta medför också ett ökat intresse för Forum för levande historia och för vår verksamhet.

KUNSKAPSUPPBYGGNAD

Inom vårt fält produceras årligen ny kunskap och ny litteratur. Vi arbetar i alla delar av verksamheten med att förmedla, sprida och inspirera till ökad kunskap inom våra ämnesområden. I detta är ett utbyte och nära samverkan med akademien och andra kunskapsförmedlande aktörer av stor vikt. Forum för levande historia producerar och distribuerar också publikationer av olika slag.

Forskningskontakter

Forum för levande historia arbetar aktivt med att med stöd i forskningen lyfta fram hur det förflutna fortfarande lever och verkar i samtiden. Vi utgår från forskning och beprövade metoder i verksamheten, vilket gör kontakter och samverkan med forskningsinstitutioner till en integrerad och väsentlig del av arbetet.

Vi har under året haft kontakter med forskare vid flera lärosäten, till exempel Uppsala universitet, Lunds universitet, Göteborgs universitet, Linköpings universitet, Malmö högskola och Södertörns högskola. Vi har även haft internationella forskarkontakter, främst genom den internationella samläroverenskomsten *International Holocaust Remembrance Alliance* men även med t.ex. Åbo akademi i Finland.

Under året har vi genomfört en undersökning om svenska skolors resor till Auschwitz i samarbete med Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet. Undersökningen är externt finansierad.

Seminarier

Vi har arrangerat flera seminarier för särskilt inbjudna aktörer, till exempel:

Ett seminarium med Emerich Roth, överlevande från Förintelsen.

Ett seminarium om pedagogiskt arbete med vittnesmål med utgångspunkt i Förintelsen.

Ett seminarium med den amerikanske historikern Christopher Browning om hur vanliga människor kunde förvandlas till mördare under Förintelsen. Seminariet arrangerades i samarbete med Historiska museet.

Ett seminarium, ett "pedagogiskt labb", med inbjudna gäster från Center for Humanistic Education i Israel. Det behandlade nya vägar att utifrån Förintelsens historia arbeta med demokrati och tolerans, inte minst när många har olika bakgrund, erfarenheter och syn på historien. Seminariet arrangerades i samarbete med Familjen Robert Weils stiftelse.

Seminarium på Forum för levande historia.
Foto: Eva Fried.

Publikationer

Vi har under året gett ut boken *Toleransens mekanismer*, en antologi om tolerans i samhället historiskt och idag. Forskare från olika ämnesområden har undersökt vad detta mångtydiga begrepp betyder. De diskuterar viktiga och aktuella frågor som: Vad innebär det egentligen att vara tolerant? Vad kan förklara varför vissa unga är och blir mer toleranta än andra? Hur ser det ut i olika länder? Och varför ska vi egentligen bry oss?

Vi har även givit ut en ny upplaga av boken *Kommunistiska regimers brott mot mänskligheten*.

... om detta må ni berätta ...

En bok om Förintelsen i Europa under åren 1933–1945. Med hjälp av fakta, dikter, citat och vittnesmål visar författarna Stéphane Bruchfeld och Paul A. Levine en bild av hur det ofattbara blev verklighet. Boken handlar om vad människor är i stånd att göra mot andra människor när demokratis värden bryts ner och ersätts av hatets och våldets ideologi.

Första upplagan gavs ut 1998. Den reviderades senast 2015. Boken finns översatt till engelska, finska, arabiska, serbokroatiska, turkiska, spanska och persiska. Den finns även i punktskrift för synskadade samt som video med teckenspråk för hörselskadade.

Boken är och har varit en bärande beståndsdel i informationsarbetet rörande Förintelsen i många år. Den går fortfarande att beställa som tryckt bok och vi har även gjort en ny tryckning 2017.

... om detta må ni berätta ...	2015	2016	2017
Tryckt upplaga			
Svenska	9 297	20 404	16 497
Engelska	1 924	1 141	1 500
Övriga språk	15	0	0
Punktskrift/teckenspråk/CD	19	16	16
Nedladdning av pdf-bok			
Svenska	3 240	3 520	3 788
Svenska med länkar till filmklipp	3 604	3 788	2 299
Engelska	390	591	543
Arabiska	133	441	488
Persiska	92	181	422
Övriga språk	60	159	220
Nedladdning av e-bok			
Svenska	2 962	1 368	865
Summa	21 736	31 609	26 638

Under 2017 distribuerades mer än 26 000 exemplar av boken, varav 18 000 i tryckt form. Det är främst skolor som beställer den tryckta boken. Under de 20 år som boken har funnits har den distribuerats i mer än 1,6 miljoner exemplar.

I framtiden kommer vi dock att i större utsträckning förmedla innehållet digitalt i stället för i tryckt form. Boken går

till exempel att ladda ned som pdf-bok på vår webbplats. Det finns även en utvidgad pdf-version med länkar till filmklipp på internet. Dessutom finns den som komplett e-bok för iPad och Mac med inbäddade filmklipp, lyssnafunktion, begreppslista, bildspel och tidslinje. E-boken är framtagen i samarbete med UR.

Både den tryckta boken, pdf-boken och e-boken tillhandahålls utan kostnad.

Bibliotek

Forum för levande historias bibliotek är ett av Sveriges främsta inom ämnesområdena Förintelsen, folkmord samt brott mot mänskligheten under kommunistiska regimer. Det har även litteratur inom områdena demokrati, mänskliga rättigheter och HBTQ-frågor. Biblioteket är ett referensbibliotek, dvs litteraturen kan studeras på plats. Vi har ca 5 300 titlar som är katalogiserade och sökbara i den nationella biblioteksdatan Libris. Vi ger till exempel stöd till elever som skriver uppsats inom våra ämnesområden. Genom biblioteket kan vi också förmedla aktuell litteratur vid de programaktiviteter som genomförs.

Dessutom förvaltar biblioteket vittnesmål från överlevande efter Förintelsen och andra folkmord. Det finns få överlevande från Förintelsen kvar i livet och vittnesmålen är en värdefull historisk dokumentation för kommande generationer.

Biblioteket har haft samma öppettider som utställningarna, dvs normalt sex dagar i veckan, vardagar kl. 12-17 och lördagar kl. 12-16 året om.

Summering och reflektion

Kunskapsuppbyggnad vilar till stor del på samverkan med forskarsamhället. Nytt för i år är en externfinansierad studie tillsammans med Göteborgs universitet om ungdomsresor till Förintelsens minnesplatser. Studien kommer att bidra till ny kunskap för myndigheten, men också för andra aktörer i Sverige som bedriver resor till Förintelsens minnesplatser. Kunskapsuppbyggnaden blir på så sätt också kunskapsförmedling och myndigheten blir en plattform för möten mellan praktik och teori.

Intresset för boken ... om detta må ni berätta ... är fortsatt mycket högt, även om vi ser en viss nedgång. Det kan förklaras av att det numera finns fler lättöverskådliga böcker på svenska i ämnet.

INTERNATIONELLT SAMARBETE

En viktig del av vår verksamhet är att bygga nätverk och samarbeta med institutioner och organisationer i Sverige och andra länder. Genom samarbeten får vi nya kunskaper, inspiration och möjlighet att nå ut till fler människor.

International Holocaust Remembrance Alliance

I myndighetens uppdrag ingår att ansvara för sammansättningen av den svenska delegationen i det internationella samarbetsorganet *International Holocaust Remembrance Alliance* (IHRA). IHRA fungerar som en röst i den internationella debatten om frågor kring utbildning, minne och forskning kring Förintelsen. Organisationen tillkom på svenskt initiativ 1998 och den s.k. Stockholmsdeklarationen ligger till grund för arbetet.

Genom IHRA bidrar Sverige till det internationella samarbetet som rör lärdomarna av Förintelsen. Forum för levande historia får även ett värdefullt kontaktnät med experter från de olika medlemsländerna. Vi har under året deltagit aktivt i arbetsgrupperna *Academic working group*, *Communication working group*, *Roma Genocide Committee* samt i *Education working group* där en av de svenska delegaterna även varit ordförande.

Mellan 2005 och 2017 har Forum för levande historia förvaltat IHRA:s konto för medlemsavgifter. Detta konto har under året avslutats och handhavandet har överlämnats till IHRA:s huvudkontor i Berlin. I balansräkningen för 2017 finns därmed inte längre några tillgångar tillhörande IHRA.

Auschwitz-Birkenau Foundation

Stiftelsen *Auschwitz-Birkenau Foundation* grundades 2009 i syfte att bidra till bevarandet av minnesplatsen Auschwitz-Birkenau utanför Krakow i Polen.

Sverige är ett av de länder som har bidragit till stiftelsens fond. Därmed är Sverige inbjudet att ha en representant i *International Committee*. Denna utses genom Forum för levande historia.

Från en konferens med *International Holocaust Remembrance Alliance*. Foto: IHRA.

Annat internationellt samarbete

Vid våra seminarier och programaktiviteter har vi ofta haft internationell medverkan. Vi har också tagit emot studiebesök till myndigheten från olika länder, inklusive flera ambassadörer.

Summering och reflektion

Myndighetens ämnesområden är internationella till sin karaktär. Därför behöver vi arbeta med internationella utblickar och verka i internationella sammanhang. På senare år märks också ett ökat internationellt medialt intresse för Sverige, inte minst rörande förekomsten av antisemitism. Forum för levande historia spelar då en viktig roll som en officiell, statlig aktör och myndighetens existens visar att Sverige tar dessa frågor på allvar. Mycket pekar på att vi framöver kommer att förväntas axla denna uppgift i större utsträckning än tidigare.

SAMLAT GREPP MOT RASISM OCH HATBROTT

Regeringen har fastställt en nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott kallad *Samlat grepp mot rasism och hatbrott*. Det övergripande målet är ett strategiskt, effektivt och samlat arbete mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott i Sverige.

Särskilt regeringsuppdrag

Forum för levande historia har fått i uppdrag av regeringen att samordna och följa upp den nationella planen. Uppdraget är i nuläget tidsbegränsat 2016-2019.

Vi redogör här översiktligt för regeringsuppdraget som även återrapporteras i särskild ordning.

Den nationella planen mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott.

Uppföljning

Uppföljningsuppdraget innebär att successivt utveckla ett uppföljningssystem på området och att regelbundet göra en samlad rapportering till regeringen.

Primärt berörs ett antal myndigheter som ska redovisa sitt arbete inom området till Forum för levande historia: Dis-

kriminieringsombudsmannen, Länsstyrelsen Dalarna, Myndigheten för stöd till trossamfund, Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, Sametinget, Statens medieråd samt Statens skolverk.

Under året har vi tagit fram en enkät och en mall för rapportering för att säkerställa en utförlig och likvärdig rapportering från myndigheterna. Vi har även genomfört en större kartläggning, bland annat av möjliga undersökningar till uppföljningssystemet.

Samordning

Samordningsuppdraget innebär att regelbundet genomföra erfarenhets-, kunskaps- och informationsutbyten mellan olika aktörer inom området, främst myndigheter.

Utöver de myndigheter som ska redovisa sitt arbete enligt ovan bjuds även andra berörda myndigheter in till samordningsaktiviteter. Under året har det gällt Arbetsförmedlingen, Boverket, Brottsförebyggande rådet, Försäkringskassan, Nationella samordnaren mot våldsbejakande extremism, Polisen, Segerstedtinstitutet vid Göteborgs universitet, Socialstyrelsen, Statens kulturråd, Totalförsvarets forskningsinstitut, Vetenskapsrådet och Åklagarmyndigheten.

En bred dialog har hållits med berörda myndigheter om hur samordningsinsatserna ska utformas. Under året har vi bjudit in nyckelpersoner från myndigheterna till ett uppstartande erfarenhetsutbyte. De har också deltagit i två utbildningar, en om rasism och en om homofobi, bifobi och transfobi. Under 2018 och 2019 planeras sedan ett antal hel- dagsträffar med olika teman.

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

Forum för levande historia är en utpräglad kunskapsorganisation. Verksamheten och dess kvalitet är resultatet av den samlade kompetens som finns inom myndigheten. Utbildningsnivån är hög och många medarbetare har lång erfarenhet av våra frågor. Den samlade bedömningen är att kompetensförsörjningen är god och bidrar väl till att myndigheten kan uppfylla sina uppgifter.

För att kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla rätt medarbetare krävs bland annat relevant kompetensutveckling, en tydlig lönepolitik, lika möjligheter för kvinnor och män, en organisation som är anpassad till uppdraget samt en god arbetsmiljö.

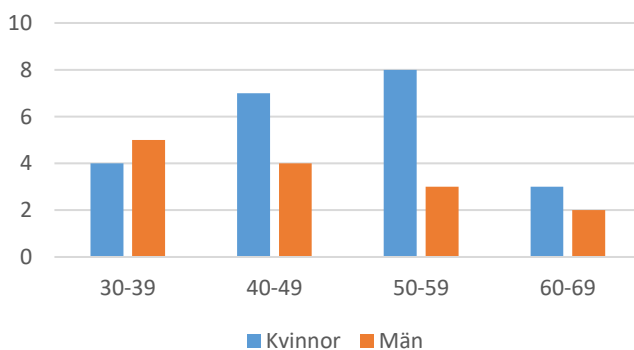
Kompetensutveckling

Våra medarbetare får kontinuerlig kompetensutveckling genom att till exempel delta i kurser och konferenser utifrån verksamhetens och individens behov. Kompetensutveckling sker också genom att man hela tiden utvecklas inom sitt arbete.

Antal anställda

I medeltal har myndigheten haft 36 anställda, vilket motsvarat 31 årsarbetskrafter. Det är en viss minskning jämfört med föregående år, beroende på att ett tidsbegränsat regeringsuppdrag avslutats.

Anställda per åldersgrupp

Åldersmässigt finns en relativt jämn spridning, bortsett från att ingen anställd är under 30 år. Myndigheten väntar inga större pensionsavgångar de närmaste åren.

Personalomsättning

Personalomsättningen bland fast anställda har varit 14 % under året. Det är något högre än genomsnittet för statsförvaltningen som ligger på 10 %. Vi har inte haft några problem med att rekrytera nyanställda.

Lönepolitik

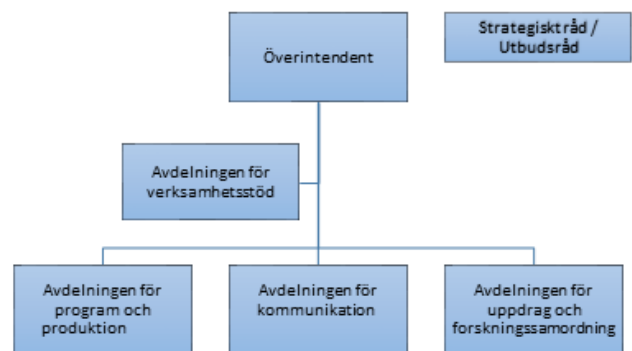
Lönesättningen har genomförts som lönesättande samtal utifrån myndighetens fastställda lönekriterier.

Jämställdhet

Av medarbetarna är 61 % kvinnor och 39 % män. I ledningsgruppen är 40 % kvinnor och 60 % män.

Organisation

En ny organisation med fyra avdelningar infördes under året för att bättre kunna utföra myndighetens uppdrag och för att ge bättre förutsättningar för en god arbetsmiljö. Myndigheten har nu följande organisation:

Arbetsmiljö

Myndigheten har erbjudit sedvanlig personalvård till medarbetarna, till exempel kaffe, fruktkorg, julfest, friskvårdsbidrag, friskvård på arbetstid en timme per vecka, flexitid och möjlighet till distansarbete. Den fysiska arbetsmiljön är mycket god. Den organisatoriska och sociala arbetsmiljön har haft sina brister under året och olika insatser har därför gjorts, bland annat med hjälp av företagshälsovården.

Den totala sjukfrånvaron har under året varit 4 %, vilket är samma som genomsnittet för statsförvaltningen.

Anställda	2015	2016	2017
Årsarbetskrafter	33	34	31
Sjukfrånvaro	4 %	3 %	4 %

FINANSIELLA RAPPORTER

SAMMANSTÄLLNING ÖVER
VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2017	2016	2015	2014	2013
Låneram Riksgäldskontoret					
Beviljad	3 500	3 500	3 500	3 500	3 500
Utnyttjad	514	427	746	419	726
Kontokrediter Riksgäldskontoret					
Beviljad	4 300	4 300	4 300	4 300	4 300
Maximalt utnyttjad	3 110	0	1 821	0	0
Räntekonto Riksgäldskontoret					
Ränteintäkter	0	0	1	16	46
Räntekostnader	23	28	9	0	0
Avgiftsintäkter					
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>					
Avgiftsintäkter	194	31	20	90	24
Anslagskredit					
Beviljad Uo 17 8:5 ap. 1	1 361	1 649	1 332	1 314	1 322
Utnyttjad	216	0	481	933	0
Anslag					
<i>Ramanslag</i>					
Anslagssparande	1	830	4	0	434
Bemyndiganden	<i>Ej tillämplig</i>				
Personal					
Antalet årsarbetskrafter (st)	31	34	33	30	28
Medelantalet anställda (st)	36	37	37	31	31
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 956	1 689	1 511	1 528	1 708
Kapitalförändring					
Årets	0	0	0	0	0
Balanserad	0	0	0	0	0

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2017	2016
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	56 079	56 984
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	194	31
Intäkter av bidrag	3	4 620	744
Finansiella intäkter	4	3	5
Summa		60 896	57 765
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-29 147	-27 398
Kostnader för lokaler		-5 885	-5 577
Övriga driftkostnader		-25 609	-24 438
Finansiella kostnader	6	-41	-32
Avskrivningar och nedskrivningar		-213	-319
Summa		-60 896	-57 765
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		360	150
Lämnade bidrag	7	-360	
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2017-12-31	2016-12-31
TILLGÅNGAR			
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	8	480	570
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	9	186	309
Summa		666	879
Kortfristiga fordringar			
Fordringar hos andra myndigheter		1 652	3 279
Summa		1 652	3 279
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	10	1 734	1 828
Summa		1 734	1 828
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	11	1 559	3 968
Summa		1 559	3 968
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		4 402	3 164
Kassa och bank		0	15 568
Summa		4 402	18 733
SUMMA TILLGÅNGAR		10 013	28 687
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	12	152	152
Summa		152	152
Avsättningar			
Övriga avsättningar	13	165	107
Summa		165	107
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	14	514	427
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		994	2 115
Leverantörsskulder		5 243	7 477
Övriga kortfristiga skulder	15	504	16 178
Summa		7 255	26 198
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	16	1 912	2 224
Oförbrukade bidrag	17	530	6
Summa		2 442	2 230
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		10 013	28 687

ANSLAGSREDOVISNING

Anslag (tkr)	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl. regl. brev	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings- belopp
Not					
Uo 17 8:5 Ramanslag					
Forum för levande historia					
ap.1 Forum för levande historia	18	564	45 379	45 943	-46 159 -216
ap.2 Uppdrag utbildningssatsning	19	266	10 000	10 266	-10 265 1
Uo 13 2:2 Ramanslag					
Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.					
ap.4 Åtgärder mot rasism m.m.	20		200	200	-200 0
Summa		830	55 579	56 409	-56 624 -215

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Redovisningsprinciper

Forum för levande historias bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar Forum för levande historia brytdagen den 5 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 20 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämelsen. Utgående balans år 2016, 288 tkr, har år 2017 minskat med 185 tkr.

Upplysningar för jämförelseändamål

Forum för levande historia har tidigare skött bankkontot för International Holocaust Remembrance Alliance. Fr.o.m. sommaren 2017 har kontot överlämnats till sekretariatet i Berlin. Detta har påverkat balansräkningens poster Kassa och bank samt Övriga kortfristiga skulder med 15 568 tkr.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år.

Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 50 tkr.

Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider:

3 år Egenutvecklade dataprogram, licenser, rättigheter
Datorer och kringutrustning
Maskiner och tekniska anläggningar

5 år Inredningsinventarier

Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år.

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare

	Ersättning i tkr
Överintendent Ingrid Lomfors	1 036
	Förmån i tkr
Hyres- och reseförmån	96

Anställdas sjukfrånvaro

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer. I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid. Sjukfrånvaron redovisas i procent.

Sjukfrånvaro	2017	2016
Totalt	4%	3%
Andel 60 dagar eller mer	42%	15%
Kvinnor	5%	4%
Män	1%	1%
Anställda - 29 år	-	-
Anställda 30 år - 49 år	2%	3%
Anställda 50 år -	6%	3%

Sjukfrånvaro för anställda under 30 år lämnas inte eftersom antalet anställda i gruppen är under tio personer.

Noter

Not	2017	2016
1 Intäkter av anslag		
Intäkter av anslag	56 079	56 984
Summa	56 079	56 984
Summa "Intäkter av anslag" (56 079 tkr) och summa "Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag" (360 tkr) skiljer sig från summa "Utgifter på anslag" i anslagsredovisningen. Skillnaden (185 tkr) beror på minskning av semesterlöneskuld som intjänats före år 2009. Denna post har belastat anslag, men inte bokförts som kostnad i resultaträkningen.		
2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	194	31
Summa	194	31
Under året har Forum för levande historia anordnat en avgiftsfinansierad studieresa till Polen.		
3 Intäkter av bidrag		
Bidrag från statliga myndigheter	4 620	744
Summa	4 620	744
4 Finansiella intäkter		
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	3	3
Övriga finansiella intäkter	0	2
Summa	3	5
Räntesatsen för ränte- och avstakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.		
5 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	18 897	18 422
<i>Varav lönekostnader ej anställd personal</i>	29	42
Sociala avgifter	9 282	8 160
Övriga kostnader för personal	968	816
Summa	29 147	27 398
6 Finansiella kostnader		
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	23	28
Övriga finansiella kostnader	18	4
Summa	41	32
Räntesatsen för ränte- och avstakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.		
7 Lämnade bidrag		
Raoul Wallenberg Academy for Young leaders	200	0
Per Anger Priset	160	150
Summa	360	150

Not	2017-12-31	2016-12-31
8 Förbättringsutgifter på annans fastighet		
Ingående anskaffningsvärde	4 465	4 165
Årets anskaffningar	0	300
Summa anskaffningsvärde	4 465	4 465
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 895	-3 763
Årets avskrivningar	-90	-133
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 985	-3 895
Utgående bokfört värde	480	570
9 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	4 130	4 130
Summa anskaffningsvärde	4 130	4 130
Ingående ackumulerade avskrivningar	-3 821	-3 635
Årets avskrivningar	-123	-186
Summa ackumulerade avskrivningar	-3 944	-3 821
Utgående bokfört värde	186	309
10 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	1 324	1 257
Övriga förutbetalda kostnader	410	571
Summa	1 734	1 828
11 Avräkning med statsverket		
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	4 244	-116
Redovisat mot anslag	10 465	9 738
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-13 468	-5 378
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	1 240	4 244
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-564	481
Redovisat mot anslag	46 159	47 409
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-45 379	-48 454
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	216	-564
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	288	301
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-185	-13
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	103	288
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	0	-100
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	6 162	333
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-19 630	-5 611
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	13 468	5 378
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	0	0
Summa Avräkning med statsverket	1 559	3 968

Not	2017-12-31	2016-12-31
12 Myndighetskapital		
Myndighetskapital består endast av statskapital vars värde är oförändrat mellan åren. Därför redovisas ingen specifikationstabell.		
Statskapital avseende konst från Statens Konstråd	152	152
Utgående balans	152	152
13 Övriga avsättningar		
Avsättning för lokalt omställningsarbete		
Ingående balans	107	52
Årets förändring	58	55
Utgående balans	165	107
14 Lån i Riksgäldskontoret		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	427	746
Under året nyupptagna lån	300	0
Årets amorteringar	-213	-319
Utgående balans	514	427
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	3 500	3 500
15 Övriga kortfristiga skulder		
Personalens källskatt	496	528
Avräkningskonto till valutakonto	0	15 568
Övrigt	8	81
Summa	504	16 178
16 Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner inkl. soc. avg.	1 564	1 531
Övriga upplupna löner inkl. soc. avg.	0	467
Övriga upplupna kostnader	348	226
Summa	1 912	2 224
17 Oförbrukade bidrag		
Bidrag som erhållits från annan statlig myndighet	530	6
Summa	530	6

Bidragen förväntas tas i anspråk inom ett år.

18 Uo 17 8:5 ap.1

Forum för levande historia

Enligt regleringsbrevet disponerar Forum för levande historia en anslagskredit på 1 361 tkr. Under året har 216 tkr utnyttjats.

Forum för levande historia får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3% av föregående års tilldelning 48 454 tkr enligt regleringsbrevet.

Anslagsposten är räntebärande. I anslagsposten ingår medel för ett pris för humanitära och demokratifrämjande insatser i enlighet med förordningen (2004:1024) om pris till Per Angers minne. Såväl prissumman som omkostnader för prisutdelning m.m. ska rymmas inom anslagsposten.

19 Uo 17 8:5 ap.2

Uppdrag Utbildningssatsning

Anslagsposten är inte räntebärande.

Forum för levande historia får disponera hela det ingående överföringsbeloppet då detta understiger 3% av föregående års tilldelning 10 000 tkr enligt regleringsbrevet.

20 Uo 13 2:2 ap.4

Åtgärder mot rasism m.m.

Anslagsposten är inte räntebärande. Medlen får användas för ett bidrag till ett pris till Raoul Wallenbergs minne. Av bidraget ska 100 tkr utgöra prissumman och högst 100 tkr användas för administrativa kostnader.

200 tkr är utbetalade till Raoul Wallenberg Academy, varav 100 tkr är prissumma.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 22 februari 2018

Ingrid Lomfors
Överintendent